

Program

Hjälpmedel i Landstinget Västernorrland

Programmet gäller 2007–2008

Programmet antaget av
landstingsstyrelsen 2006-11-16

Landstinget
Västernorrland

Program för hjälpmedel

Detta program baseras på Policy för hjälpmedel i Landstinget Västernorrland, och utgör grunden för förskrivning av hjälpmedel som en del av hälsofrämjande insatser, behandling, habilitering och rehabilitering till personer bosatta i Västernorrlands län.

Syfte

Syftet med hjälpmedel är att de ska möta den enskildes rätt till ett liv utan diskriminering, samt underlätta individens vardagsliv och möjliggöra en aktiv samverkan och kommunikation med omgivningen.

Förskrivning av hjälpmedel ska kännetecknas av:

- respekt för brukare och närstående
- god tillgänglighet till utredning, förskrivning, service, information och uppföljning
- säkra produkter
- hög professionalism och kompetens
- samordnade kostnadseffektiva lösningar
- systematiskt kvalitetsarbete för att säkerställa effektiv användning av resurser

Definition av hjälpmedel

Med personliga hjälpmedel avses medicintekniska produkter och anpassning av dessa, som en person behöver i det dagliga livet för att förbättra eller kompensera kroppsfunction för ökad aktivitetsgrad och delaktighet. Personliga hjälpmedel är avsedda för individuella behov och ska återlämnas när behov ej längre finns. Hjälpmedel är avsedda att användas i hemmet, närmiljön och skolan.

Prioriteringar

Landstingets prioriteringsordning för personliga hjälpmedel är:

1. Hjälpmedel för livsuppehållande insatser.
2. Hjälpmedel för att klara aktiviteter i dagliga livet, såsom personlig vård och boende, samt för att barn ska kunna leka och utvecklas
3. Hjälpmedel för att klara och befrämja vardagsaktiviteter i närmiljön.

Följande områden omfattas *inte* av landstingets ansvar:

- Pedagogiska hjälpmedel.
- Hjälpmedel enbart för yrkesutövning.
- Hjälpmedel enbart för fritidsaktiviteter.
- Utrustning och anpassning som regleras av andra lagar (exempelvis skollagen, arbetsmiljölagen och plan- och bygglagen).

Varje förskrivning prövas och bedöms enligt följande:

- Prioritering görs utifrån individens behov och förväntad nytta.
- Val av hjälpmedel bedöms utifrån förväntad nytta i förhållande till kostnaden. Vid fullt jämförbara hjälpmedel väljs det som har den lägsta kostnaden.
- Förändrat medicinskt och/eller socialt behov ska föreligga för utbyte av hjälpmedel, alternativt att ett annat hjälpmedel avsevärt bättre uppfyller personens behov eller ger avsevärt bättre nytta.

Bedömning och beslut vid förskrivning

För att uppnå förväntad nytta av hjälpmedel ska varje förskrivning föregås av

- en angelägenhetsprövning, dvs en bedömning av i vilket tillstånd individen befinner sig om hjälpmedel *inte* förskrivs
- en bedömning av på vilket sätt hjälpmedlet påverkar brukarens möjligheter till förbättring av kroppsfunction
- en bedömning av på vilket sätt hjälpmedlet påverkar brukarens möjligheter till ökad aktivitetsnivå
- en bedömning av på vilket sätt hjälpmedlet påverkar brukarens möjligheter till ökad delaktighet
- en bedömning av nyttjandegraden, dvs hur ofta hjälpmedlet kommer att användas.

Förskrivaren beslutar om hjälpmedel ska förskrivas och avgör val av hjälpmedel.

Förskrivningsprocessen baseras på Världshälsoorganisationens klassifikationssystem International Classification of Functioning, Disability and Health /ICF/, som utgår från termer som funktion, struktur, aktivitet och delaktighet. Avsikten är att skapa en enhetlig bedömning som underlättar samverkan mellan olika yrkesgrupper, allmänheten, brukarna och deras närstående.

Följande definitioner används enligt ICF:

- Kroppsfunktioner är kroppssystemens fysiologiska funktioner inklusive psykologiska funktioner
- Kroppsstruktur är anatomiska delar av kroppen som organ, lemmar och deras komponenter
- Aktivitet är en persons genomförande av en uppgift eller handling
- Delaktighet är en persons engagemang i en livssituation
- Funktionsnedsättningar respektive strukturavvikelse är problem såsom en betydande avvikelse eller förlust i kroppsfunktion eller kroppsstruktur
- Aktivitetsbegränsningar är svårigheter som en person kan ha vid genomförande av aktiviteter
- Delaktighetsinskränkningar är problem som en person kan ha i engagemang i livssituationer
- Omgivningsfaktorer utgör den fysiska, sociala och attitydmässiga omgivning i vilken människor lever och verkar.

Information och uppföljning

Information om personliga hjälpmedel, som Landstinget Västernorrland tillhandahåller, ska finnas lättillgänglig på olika media för såväl brukare som förskrivare.

Ansvaret för att följa upp nyttan av förskrivna hjälpmedel utifrån den bedömning som föregick förskrivningen åvilar primärvården så, att alla omgivningsfaktorer i brukarens livsmiljö beaktas.

Utbildning, utveckling och forskning

Utbildning, utveckling och forskning inom hjälpmedelsområdet är en förutsättning för kvalitet, säkerhet, ekonomi och uppföljning.

Alla förskrivare ska utöver adekvat yrkesutbildning genomgå grundläggande förskrivarutbildning och ges tillgång till kontinuerlig fortbildning.

Konsekvens- och kostnadsstudier ska genomföras avseende effekten av hjälpmedel ur såväl individens som samhällets perspektiv.

Detta program ska vara vägledande för Riktlinjer för förskrivning av hjälpmedel i Landstinget Västernorrland.

Ledningsstaben Hälso- och sjukvård, Landstingets kansli, 871 85 Härnösand
Telefon 0611-800 00, Fax 0611-802 00